

אָמַר הַהוּא גִבְרָא, רַבִּי, הֵהִיא בְּרָכָה, לָאו אִיהוּ אֱלָא
 לְאַתְקַנָּא שְׂבָחָא לְמַאֲרִיהוּן. דְּאַהֲדַר לֹון נְשֻׁמְתָהוּן,
 דְּאִיתְקַרְיָא בְּה' שְׁמֵהּ. וּבְרָכְתָא בְּה' תִּיבִין, בְּרוּךְ ה' ה'
 הַמְּבֹרָךְ כּו'. וְעַל בְּרָכָה דָּא שְׂרַיָא צְלוּתָא. וּקְדוּשָׁה לָא
 שְׂרַיָא אֱלָא עַל בְּרָכָה, לְאַתְקַנָּא לְמַאֲרִיהוּן בְּכוּלָּא, וּבְרָכָה
 דָּא, וּקְדוּשָׁה דָּא, לָאו אִיהוּ אֱלָא בְּעֶשְׂרָה.

שְׂאִילָנָא לִיה, אַמַּאי הֵיכְלָא לְסִטְרָ צְפוּן. אָמַר לִי, בְּהַאי
 הֵיכְלָא אַתְפַּפִּיין כָּל סִטְרִין בִּישִׁין, דְּלָא יִשְׁלַטוּן
 בְּעֶלְמָא.

חֲלוּן דָּא, אִיקְרִי חֲלוּן דְּנוּגָה. וְלִית רְשׁוּ לְאַסְתַּכְלָא בֵּיה, בַּר
 אֵינֹון דְּדִיּוּרִיהוּן תַּפְּסֹון, וּכְלָא אֵינֹון חָמָאן, וּמְסַתְּפְלִין,
 וַיְכַלִּין לְאַסְתַּכְלָא. כָּל אֵינֹון דְּתַפְּסֹון, אֲזִילִי בְּמַלְבוּשֵׁין
 בְּדִיוקְנִין דְּהַאי עֶלְמָא.

וְתַפְּסֹון חָמִינָא סְגִיִּאִין מִן חֲבֵרִיָּא, וְלָא אַתְיָהִיב לִי רְשׁוּ
 לְאַתְקַרְבָּא לְגַבִּיָּהוּ, וּכּוּלְהוּ אֲשֶׁתְּמוּדְעֵן דָּא לְדָא,
 וְאַכְלִי מִיכְלָא דְּתַקִּיפִי עֲלִיוּנִים.

רְקִיעָא דָּא, נְטִיל בְּכָל יוּמָא לְאַרְבַּע סִטְרֵי עֶלְמָא. וּכְד נְטִיל,
 אַרְעִיף טְלָא דְּתִי לְגוּ גְּנָתָא. וְאַתְיָין כּוּלְהוּ צְדִיקָיָא
 דְּתַפְּסֹון, וְאַסְתַּחֲיִין בְּהַהוּא טְלָא, וְאַזְהָרֵן כּוּזְהַר הַרְקִיעַ,
 וְאַעֲלִין קַמִּי מְשִׁיחָא, וְלִקְמִי אַבְהָן, וְאַדָּם הַרְאִשׁוּן, וְלָא
 אַתְיָהִיב לִי רְשׁוּ לְמַנְדַּע בְּהוּ.

חֲלוּן דְּבַסְטַר מְעַרְב, מְשַׁנְיָא מְכָל שְׂאָר חֲלוּנִין, בְּגִנוּנִין

וּבְנֵהוֹרִין. מִתְתַּחֲמָא בְּאַרְבַּע אַתְוּוֹן דְּשִׁמְא קְדִישָׁא,
 דְּזִהְרִין וְנֶצְעִין עַל גַּבֵּי הַהוּא חֲלוּנָא. זִימְנִין אַתְגַּלְיִין, זִימְנִין
 אַתְטַמְרִין. וְאַחֲזִי לִי בְּאַתְרַּחְדָּ, כַּתּוּת שְׁלַ צְדִיקִים, בְּדִרְגִין
 יִתִּיר עַל כּוּלְהוּ.

מְדַרְשׁ הַנְּשִׁלָּם עַל אֵיכָה

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בָּבֶל לְבְנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, לָן יְאוּת לְמַבְבִּי,
 לָן יְאוּת לְמַעְבַּד הַסְּפִדָּא עַל חוֹרְבַן בֵּית אֱלֹהֵנָא, עַל
 דְּאַתְבְּדִרְנָא בִּינֵי עַמְמֵינָא, וְאִית לָן לְמִיפְתַּח הַסְּפִדָּא,
 וּלְפָרְשָׁא אֱלִפְ"א בֵּיתָא, דְּשָׁלַח מְאָרֵי עֲלָמָא לְהַסְּפִדָּא
 דְּחוֹרְבַן בֵּיתֵיהּ.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאַתּוּן אַתְבְּדִרְתּוּן בִּינֵי
 עַמְמֵינָא, וְאַתּוּן לְבַר מְאָרְעָא קְדִישָׁא, וְיְאוּת לְכוּ
 לְמַבְבִּי עַלְיִכוּ וְעַל גְּרַמְיִכוּ, דְּנִפְקַתּוּן מִנְהוֹרָא לְחִשׁוּכָא,
 כְּעַבְדָּא דְּנִפְיִק מִבֵּי מְאָרִיָּה. אֲבָל אֲנִן אִית לָן לְמַבְבִּי
 וּלְמַעְבַּד הַסְּפִדָּא, וְלָן שְׁדַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְפִדָּא
 דְּהַסְּפִדָּא, דְּאֲנִן בְּנֵהָא דְּמַטְרוֹנִיתָא, וְאַנִן מַבְבִּי בֵּיתֵהּ,
 וְיִדְעִין יְקָרָא דְּמְאָרֵי עֲלָמָא. וְלָן יְאוּת לְמַבְבִּי, וּלְפָרְשָׁא אֵינּוּן
 אֱלִפְ"א בֵּיתֵי"ן.

וְאַנִן יִתְמִין בְּלֹא אָבָא וְאִמָּא, וּמְסַתְּפְלִין עֵינֵין לְכוּתְלֵי
 בֵּיתָא דְּאֵימְנָא, וְהָא אַתְחַרְבַּ, וְלֹא אֲשַׁכְּחָנָא לָהּ.
 דְּהוּת יִנְקָא לָן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמִין קְדִמָּאִין, מְשַׁפִּירוּ דִּילָהּ.
 וְהוּת גְּחִימַת לָן, וּמְמַלְלַת עַל לְבָנָא, כְּאִמָּא לְבָרָהּ. כְּדָבַר

וּבְנֵהוֹרִין. מִתְתַּחֲמָא בְּאַרְבַּע אַתְוּוֹן דְּשִׁמְא קְדִישָׁא,
 דְּזִהְרִין וְנִצְעִין עַל גְּבִי הַהוּא חֲלוּנָא. זִימְנִין אַתְגַּלְיִין, זִימְנִין
 אַתְטַמְרִין. וְאַחֲזִי לִי בְּאַתְרַּ חַד, כַּתּוּת שְׁל צְדִיקִים, בְּדִרְגִין
 יִתִּיר עַל כּוּלְהוּ.

מְדַרְשׁ הַנְּשֻׁלָם עַל אֵיכָה

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, לָן יָאוּת לְמַבְבִּי,
 לָן יָאוּת לְמַעְבַּד הַסְפִּדָא עַל חוֹרְבַן בֵּית אֱלֹהֵנָא, עַל
 דְּאַתְבְּדַרְנָא בִּינֵי עַמְמָא, וְאִית לָן לְמִיפְתַּח הַסְפִּדָא,
 וּלְפָרְשָׁא אֶלְפָּא בֵּיתָא, דְּשָׁלַח מְאָרֵי עֲלָמָא לְהַסְפִּדָא
 דְּחוֹרְבַן בֵּיתֵיהּ.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, יָאוּת דְּאַתּוּן אַתְבְּדַרְתּוּן בִּינֵי
 עַמְמָא, וְאַתּוּן לְבַר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְיָאוּת לְכוּ
 לְמַבְבִּי עֲלֵיכוּ וְעַל גְּרַמְיִכוּ, דְּנִפְקַתּוּן מִנְהוּרָא לְחִשׁוּכָא,
 כְּעַבְדָּא דְּנִפְיִק מִבֵּי מְאָרִיָּה. אֲבָל אֲנִן אִית לָן לְמַבְבִּי
 וּלְמַעְבַּד הַסְפִּדָא, וְלָן שְׁדַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְפָרָא
 דְּהַסְפִּדָא, דְּאֲנִן בְּנֵהָא דְּמַטְרוֹנִיתָא, וְאַנִן מַבְבִּי בֵּיתָהּ,
 וְיִדְעִין יִקְרָא דְּמְאָרֵי עֲלָמָא. וְלָן יָאוּת לְמַבְבִּי, וּלְפָרְשָׁא אֵינּוּן
 אֶלְפָּא בֵּיתֵי"ן.

וְאַנִן יִתְמִין בְּלֹא אָבִא וְאִמָּא, וּמְסַתְּפְלִין עֵינֵין לְכוּתְלֵי
 בֵּיתָא דְּאֵימְנָא, וְהָא אַתְחַרְב, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא לָהּ.
 דְּהוּת יִנְקָא לָן בְּכַל יוּמָא, בְּיוּמִין קְדִמָּאִין, מְשַׁפִּירוּ דִּילָהּ.
 וְהוּת גְּחִימַת לָן, וּמְמַלְלַת עַל לְבָנָא, כְּאִמָּא לְבָרָהּ. כְּדָבַר

אַחַר (ישעיה סו) כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ וְגו'.

וְהִשְׁתָּא אֶסְתַּכְּלָן עֵינֵין לְכָל סֵטֶר, וְאַתֵּר בֵּית מוֹתָבָא
דְּאִימְנָא אַתְּבַלְבַּל, וְהָא אַתְחַרְב. נְבִטְש רִישָׁא
לְכוּתְלֵי בֵיתָא וּמוֹתָבָה. מֵאן יִנְחֵם לָן, וּמֵאן יִמְלֵל עַל לְבָנָא,
וְיִגִּין עַלְנָא קַמֵּי מַלְכָּא.

כַּד הוּיִנֵן חֲטָאן קַמֵּי אַבוּנָא, וְסָלִיק רְעוּשָׁא לְאַלְקָאָה לָן,
אִיהִי קַיִימַת לְקַמְוֵן, וּמְקַבְּלַת מְלַקְיוּתָא דְּמַלְכָּא, בְּגִין
לְאַנְנָא עַלְנָא. כַּדְבֵּר אַחַר (שם נג) וְהוּא מְחַלְל מְפַשְׁעֵינוּ
מְדַכָּא מְעוֹנוֹתֵינוּ כּוּ' וּבְחִבְרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְהִשְׁתָּא אִימָא
לִית לָן, וּוִי לָן, וּוִי לְכוּ. לָן יָאוּת לְמַבְכֵּי, לָן יָאוּת
לְמַסְפַּד, לָן יָאוּת לְפִתְרָא אֵינוּן מִילִין דְּמָרִירוּ, לְאוּדְעָא
לְהוּ, לְאֵינוּן דִּידְעִין לְמַבְכֵּי מִלִּין דְּהֶסְפִּידָא.

נְקַרְב בְּכָל יוֹמָא לְגַבֵּי עַרְסָא דְּאִימְנָא, וְלֹא נִשְׁבַּח לָהּ תַּמָּן.
נִשְׁאֵל עֲלָהּ, לִית מֵאן דִּישְׁנַח עֲלָן. נִשְׁאֵל לְעַרְסָא
דִּילָהּ, אַתְּבַלְבַּלָּא. נִשְׁאֵל לְכוּרְסִיָּא, נְפִלַת. נִשְׁאֵל לְהֵיכְלִין
דִּילָהּ, אוּמָאן אֵינוּן דִּלָּא יְדְעִין מִינָהּ. נִשְׁאֵל לְעַפְרָא, רְשִׁימוּ
דְּעַקְבָּתָא לִית תַּמָּן.

נִשְׁאֵל לְאֵינְרָא, הָא אֵינְרָא אַתִּיב לָן, דְּתַמָּן יִתְבָּה מְבַכָּה
וּמִיִּלְלַת עֲלָן וְאַזְלַת מְבַכָּה, עֲזוּחַת בְּקוּל מְרִירוּ עֲלָן,
מֵאֵינְרָא לְאֵינְרָא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שם כב) מַה לָּךְ אִפּוּא כִּי
עָלִית בְּלָךְ לַנְּגוֹת. נִשְׁאֵל לְאוּרְחִין וּשְׁבִילִין, כְּלָהּוּ אָמַרִין
דְּשִׁמְעוּ קַל מְרִירוּ דְּבִכְיָה, דְּמְבַכָּה עַל בְּנֵהָא, וְלֹא יְדְעִין לָאן

אִסְתַּלְקַת.

לָן יָאוֹת לְמַבְכִּי, לָן יָאוֹת לְמִיסְפֵּד. נִנְשַׁק עִפְרָא דְרַגְלָהּ, נִנְשַׁק אֶתֶר בֵּי מוֹתְבָה, נִנְשַׁק פּוֹתְלֵי הַיְכָלָא, וְנַבְכִּי בְּמַרְירו. אֲנִן נִפְתַּח בְּהַסְפִּידָא, דְּחַמִּינֵן בְּכָל יוֹמָא כָּל הָאִי. נַבְכִּי תְּדִיר וְלֹא אִיתְנַשִּׁי מְרִירו דְּבַכְיָה מִינֵן.

פְּתַחוּ אִינְהוּ וְאִמְרִי, (איכבה א) אִיכְהָ יִשְׁבְּהָ בְּדַד הָעִיר, פְּתִיב (ישעיה כב) כִּי יוֹם מְהוּמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוּכָה וְגו'. כִּי יוֹם.

חַד יוֹמָא אִית לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רְחִימָא דְנַפְשִׁיהּ, כְּלִילָא מְכַל שְׁאָר יוֹמִין, שִׁית יוֹמִין כְּלִילָן בֵּיהּ, וְהוּא כְּלָלָא דְכְּלָהוּ. וְעַל דְּאִסְגִּיאוּ חוּבִין, אִסְתַּלַּק לְעִילָא, לְבִי עֲלָמָא דְחִיין.

כְּדִין מִתְחַת שְׁפוּלֵי מַשְׁכְּנָא, קָם יוֹמָא דְמַרְירו, יוֹמָא דְבַכְיָה, יוֹמָא דְעַעְרָא, יוֹמָא דְאִיקְרִי מְהוּמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוּכָה, וְעַל בְּגוּ מַשְׁכְּנָא, וְשִׁיעֵי וְסְאִיב. וְרַבּוּנָא דְמַשְׁכְּנָא, אִזֵּל וְעֵרַק וְאִתְתַּרְךְ מִגּוּ מוֹתְבִיהּ לְגוּ טוּרָא דְלִבְר, וְלְגוּ טוּרָא דְחֵרוּב, וּמַשְׁכְּנָא אִתְחַרְב.

לְבַתֵּר, נַחַת הָהוּא יוֹמָא עִילָאָה, דְּאִסְתַּלַּק, שְׂאֵל עַל מַשְׁכְּנִיהּ, וְהָא אִתְחַרְב. עַל וְאִשְׁנַח עַל מְאִרֵי דְמַשְׁכְּנָא, מְטְרוּנִיתָא רְחִימָתָא דְנַפְשִׁיהּ, וְהִיא אִתְתַּרְכַּת וְעֵרַקַת, וְכָל בְּנִינָה סְתִיר. כְּדִין שְׂאִרֵי לְמַנְעֵי, גּוּעָא כְּתֵר גּוּעָא, כְּנֵהִימוּ דְתַרְנַגּוּלָא עַל נוֹקְבִיהּ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם) מְקַרְקַר קַר, נְהִימוּ כְּתַרְנַגּוּלָא. קִיר, רַבּוּן שְׁלִיטָא.

וְשׁוּעָא לְהָר, עָבִיד שׁוּעָה וְעָוּוּחַ לְגַבֵּי טוּרָא, דְּעֵרַקַת תַּפְּזֵן

מִטְרוֹנִיתָא. עָבִיד שׁוֹעַ צְוּחַ וְקָרִי בְּנֵהִימוּ דְבְּכִיָּה
 אִיכָה. אִיכָה רְחִימָתָא דְנִפְשָׁאֵי, אִיכָה שְׁפִינָתִי שְׁלִימָתִי,
 אִיכָה יְחִידָתָא דִּילִי, דְאֵתִיחְדָּא עִמִּי בִּיחֻדָּא. אִיכָה דֵהוּיִת
 נְטָלָא בְּכָל יוֹמָא, חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אַתְּוּוֹן דִּיחֻדָּא, וְאֵתְקֵרִיאַת
 כ"ה על דא.

אַחֲתִי בְּרַתִּי אִמִּי, לְאָן אַזְלַת, לְאָן פְּנִית לְמִיחְדָּ. אָנֹן
 דְשָׂמְעִין בְּכָל יוֹמָא קְרָקוֹרָא דָּא דְרַבּוֹנָנָא, לָן יְאוּת
 לְמַבְבִּי, לָן יְאוּת לְמַסְפַּד, לָן יְאוּת לְמַפְתַּח אִיכָה. אִיכָה
 יִשְׁבָּה בְּדָד וְגו'.

רַבִּי לְוִיטָס חוֹזָאָה פְּתַח, (בראשית א) וְאִיכָה אֲשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין
 הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ. דְּבָבוּ סִגֵּי הוּוּה מִן יוֹמָא דְאֵתְבְּרִי
 עֲלֵמָא, עַל עִילָה דְעֵיטָא דְנַחֲשׁ, מֵהֵהִיא שְׁעֵתָא דְאֵתְלִטְיָא,
 אֵתְדִחְיָא מִקַּמִּי תִרְעָא דְמַלְכָּא, וְהוּא כְּמִין תְּדִיר בֵּין גְּדָרִין
 דְעֲלֵמָא, בֵּין אֵינּוֹן גְּדָרִין דְאֹרִייתָא, כָּל אֵינּוֹן דְדָשִׁין בְּעַקְבֵּי,
 כְּאֵינּוֹן גְּדָרִין, נְשִׂיךְ לֹוֹן.

ווי דאשפּת, ווי דנשיך. ווי על דבבו בישא דאתנטיר. על
 דבבו בישא דהוות ליה בהאי אשה, דאתקרין אשה
 יראת ה'. דבבו ביש נטר לה מן יומא דאתברי עלמא, עד
 דתבר לה בתבירו, למשכב לעפרא.

(אִיכָה א) "אִיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבְּתִי" עִם "הֵיטָה,
 אֲסַתְכַּל בְּאַתְוּוֹן דְרִישׁ כָּל תִּיבָה וְתִיבָה, וְתִשְׁכַּח
 נְטִירוֹ דְבָבוּ בִישָׁא, דְאֵתְנַטְרָא, עַד דְאֵתְחַרַּב בֵּי מְקַדְשָׁא.

אִיבָּה רַעָה בְּרִישֵׁי אַתְוּוֹן, אַתְנַטִּיר לָהּ לְהֵיבֵא אִשְׁתַּ חֵיל,
בְּתַבִּירוֹ דְּבִי מְקַדְשָׁא, לְמַשְׁכַּב לְעַפְרָא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה א) "כֹּאֲלֻמָּנָה רַבְתִּי" בְּגוֹיִם "שָׁרְתִי
בְּמַדִּינוֹת" הַיְהִתָּה "לְמַס, תִּקְרָא לְמַפְרַע בְּרִישֵׁי אַתְוּוֹן,
לָ"ה בְּשַׁבְּרִי". בְּתַבִּירוֹ דְּבִי מְקַדְשָׁא, בְּתַבִּירוֹ דְּכְנִישְׁתָּא
דִּישְׂרָאֵל, דְּבָבוּ בִישָׂא אַדְבִּיק לָ"ה בְּשַׁבְּרִי".

אִיבָּה דְאַתְדַּבְּקַת לְהֵיבֵא אִיבָּה רַעָה דָּא, קַל דְנַחֲשֵׁי, קַל
מְרִירוֹ דְבְּכִיָּה בְּרַקִּיעִין. אֵלִין קְרָאן אִיבָּה, וּמְסַטְרָא
אַחְרָא קְרָאן אִיבָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְאִיבָּה אִשִּׁית בִּינְדָּ
וּבִין הָאִשָּׁה, בֵּין סַטְרָא דָּא, וּבֵין סַטְרָא דָּא, אֲשַׁתְּכַח
בְּחֶרְבַן בִּי מְקַדְשָׁא. וּבְקָרָא קְדַמָּא אַתְרִישִׁים כְּלָא לְמַנְדַּע
דְּהֵאֵי כ"ה, אַדְבִּיק לָהּ אִיבָּה רַעָה, דְנַטִּיר לָהּ מִיּוֹמָא
דְאַתְבְּרִי עֲלֻמָּא.

אִיבָּה יְשֻׁבָה בְּדָד, רַבִּי הֶרְפִּינִים פְּתַח, (בראשית א) וַיִּגְרַשׁ אֶת
הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגִן עֵדֶן. וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא בְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל. בְּחֶרְבַן בִּי מְקַדְשָׁא, דְאַתְתְּרַכַת בְּתִירוּכִין,
דְאַשְׁתְּלַחַת בְּשִׁלּוּחִין, כְּרִסְיָא דְמַלְכָּא נְפֻלַת.

וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא כְּרִסְיָא דְמַלְכָּא. וּוִי דְאַתְתְּרַכַת, וּוִי דְנְפֻלַת.
הָאָדָם, הֵהוּא דְשִׁלִּיט עַל כּוֹרְסִיָּא, דְכְּתִיב בֵּיהּ
(יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַבָּסָא דְמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם כּוּ. נְפֻלַת
כְּרִסְיָא, נְפֻל כְּלָא.

וַיִּשְׁכַּן, הֵהוּא דְתַרִּיד לְדָא, אֲשַׁכִּין וְאֲשַׁרִּי יִישׁוּבָא אַחְרָא,

בְּהִיפּוּכָא. בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְחַרֵּיב בֵּי מַקְדָּשָׁא, סְלִיק
 לְכַבּוּד עֵילָאָה לְעֵילָא, וְאַזְעִיר דִּיּוֹקְנִיָּה מִכְּמָה דִּהְוּוֹת.
 וְכוּרְסִיָּא נְטִיל מִנִּיה וְאִתְפְּרֵשׁ.

כְּבִיכּוּל אֲשֶׁרִי לְגִן עֵדֶן עִם כְּרוּבִים לְתַתָּא, וְאִתְפְּרֵשׁ (*
 מֵהָהוּא כְּבוּד עֵילָאָה. וְאֲשֶׁרִי לְהֵהִיא לְהַט הַחֶרֶב,
 לְמִיָּקָם בְּדוּכְתָּא דְרַבְּנּוּתִיָּה, לְמִיָּטֵר וּלְמִישָׁאב וּלְמַסְתִּיר,
 הָהוּא אֹרַח דְּאַנְגִּיד מֵעֵץ הַחַיִּים.

וּשְׁלֹמֹה מְלָכָא צְוּוּח וְאַמֵּר, (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ
 כּוֹ תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ כּוֹ וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ
 גְּבִירְתָּהּ. שִׁפְחָה לְגוֹ, גְּבִירְתָּהּ לְבֵר. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, מֵאֵי
 בְּדָד. כְּמָא דְּאִתְ אֵמֵר, בְּדָד יֵשֵׁב מַחוּץ לְמַחְנֶה מוֹשְׁבּוֹ.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, ר' חֲנִינְאִי וְרַבִּנְן פְּתַחֵי קְרָא בְּאָדָם
 הָרֵא שׁוֹן. (בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנִיחֵהוּ
 בְּגֵן עֵדֶן וְגו'. וַיִּקַּח, בְּמָה לְקַחוּ. ר' חֲנִינְאִי אֵמֵר, לְקַחוּ
 בְּדְבָרִים. כְּדְבַר אַחַר (ויקרא ח) קַח אֶת אֲהֶרֶן. וְרַבִּנְן אֵמְרוּ,
 לְקַחוּ בְּרוּחַ. כְּדְבַר אַחַר, (מלכים ב ב) הַיּוֹם ה' לִקַּח אֶת אֲדֹנֶיךָ
 מֵעַל רֵאשֶׁךְ.

וַיְנִיחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן, כְּדִי לְהִיּוֹת לוֹ מְנוּחָה, לְדַעַת וּלְהַכִּיר
 הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה. דְּאֵמֵר רַבִּי חֲנִינְאִי, הַתּוֹרָה
 לִימְדָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב כח)
 אִזּוּ רָאָה וַיִּסְפְּרָה וְגו', וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְהָיוּ מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת
 מִקְּלָסִין לְפָנָיו.

עַד שֶׁרָאָה סַמָּאֵמֶר לִיָּהּ בְּשָׁמַיִם, וְנִתְקַנָּא בּוֹ, וַיֵּרֵד מִן
הַשָּׁמַיִם כְּדָמוֹת צֶלַעַל נְחֹשׁ. הַנְּחֹשׁ נִרְאָה, וְהַצֶּלַעַל עָלָיו,
תְּקַפָּא וְחִילָא דִּילִיָּהּ.

קָרִיב הֵהוּא נְחֹשׁ לְגַבֵּי אִיתְתָּא, דְּדַעְתָּא קָלָה מִן הָאִישׁ.
מִכָּאֵן דְּאִתְתָּא לָא אִתְפַּתַת, אֲלָא בְּאִתְתָּא אַחְרָא.
(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר אֱלֹהִים, מִיָּד פֶּתַח
בְּאֵף. מִהָבֵא, דְּבִתְחִלַת דְּבְרָיו שָׁל אָדָם נִיכָר מִי הוּא. כִּדְ
הוּא פֶתַח בְּאֵף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

נָטַל סִימָן זֶה, אִם תְּקַבֵּל, אִם לֹא תְקַבֵּל. וְהַמְשִׁיבָה
בְּדְבָרִים, עַד שֶׁפֶתַחָהּ בְּאוֹת מ"ם, וְאָמְרָה מִכָּל עֵץ הַגֵּן
אֲכַל נֹאכַל. מִיָּד נָטַל הַנְּחֹשׁ הָאוֹת, וַיִּשֶׂם אוֹתָהּ עַל זְרוּעוֹ
הַשְּׂמָאלִית, וְהָיָה מִמֶּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מִפְּיָהּ, כִּדִּי לְהִיּוֹת
מו"ת נְכוּן לְפָנֶיהֶם.

הַתְּחִיל לְפִתּוּתָהּ, עַד דְּכְתִיב, (שם) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה, בְּטַעְמָא
סְגִי וַתְּקִיף. מְלַמֵּד, שֶׁפָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת וַא"ו תִּי"ו,
וְסִלְקוּ לְהִתְחַבֵּר עִם אוֹת מ"ם. וְאוֹת מ"ם הִיָּתָה עוֹלָה
וַיִּזְרְדַת, וְלֹא הִיָּתָה מִתְחַבֵּרַת עִמָּהֶם, עַד שֶׁנִּתְפַּתַת.

וּפָרְחוּ וַא"ו תִּי"ו, ד' זְמַנִּין, וְאִקִּיפוּ לְאוֹת מ"ם לְד' סְטָרִין.
דְּכְתִיב, (בראשית א) וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם
לְאִשָּׁה וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. הָא ד' זְמַנִּין ו' ת'. מְלַמֵּד,
שֶׁסָּבְבוּ לְאוֹת מ"ם לְאַרְבַּע צְדָדִין, וְהַמ"ם בְּאַמְצַע, מְוֹת
בְּכָל סְטָרִין.

כמדבר אחר, (ירמיה ט) כִּי עָלָה מָוֶת בְּחִלּוּנֵינוּ. דָּא סמאל,
 דאיהו חד מחלוני שמיא. ועל דא מי גבר יתיה ולא
 יראה מות. מיד שלט בה, והטיל בה זיהמא. גחת קודשא
 בריך הוא למיחמי, ויתחבא האדם ואשתו.

תא תזי, קודם שתטאו, היתה השכינה עטרה על ראשיהם,
 להיות בשבילם שורה על העולם. כיון שתטאו,
 בבכול, תש כחה, ואסתלקת ולא שליטת. וקודשא בריך
 הוא שארי לקונן, ואמר איבה, מה תהא מינה, שולטנותא
 אעדו מינה. אוף הכא בחורבן בי מקדשא, שולטנותא
 אעדו, וקודשא בריך הוא שארי למיספד, ואמר איבה, מה
 תהא עליה.

(* איבה, רבי פנחס פתח, (ירמיה לא) קול ברמה נשמע גהי
 בכי תמרורים וגו'. בשעתא דאתחרב בי מקדשא,
 ואתוקד. אתא קלא ואיתער על קברי אבהן קדמאי, ואמר,
 אבהן קדמאי, אתון דמיכין בשינתא, ולא ידעיתון צערא
 דעלמא, בניכון דגדלתון בצערא, ואעילתון בהימנותא סגי
 דקודשא בריך הוא, הא מיתו, והא אתקטלו, והא אזלו
 בגלותא בין שנאיהון, ידיהון מהדקן לאחורא, מייתין
 בכפנא, בפיהון אתוקד. אן רחמין דילכון, אן מהימנותא
 דילכון, קומו איתערו לגבייהו.

מיד אתערו אבהן ואמהן, ואזלו לגבי משה, אמרו ליה,
 משה רעיא מהימנא, אן אינון בנין, אן שבקת לון. מיד

אִיתְּעַר מֹשֶׁה, וְאָזַל עִמָּהוּן לְגַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לִיה, בְּנֵי אַבְהֶן
 אֵלֵינוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּפַקְדְּנֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהוּן,
 וְשַׁבְּקִית לֹון בִּידְךָ, אֲן אֵינוּן.

אֲתִיב יְהוֹשֻׁעַ וְאָמַר, רַבִּינוּ מֹשֶׁה, בְּאַרְעָא קוּדִישָׁא שַׁבְּקִית
 לֹון, וּפְלִיגִית לֹון אַרְעָא עַל פּוּם עַדְבָּא, בְּמָה
 דְּפַקְדְּתֵנִי, וּכְלָהוּ שַׁבְּקִית גְּבַר עַל אַחְסִנְתִּיהּ וְעַל עַדְבִּיהּ.

וּמִיד אָזְלוּ כּוּלְהוּ לְאַרְעָא קוּדִישָׁא, וְאַשְׁכְּחוּ לָהּ דְּאִתְחַרְבָּא,
 דְּלָא אֲשַׁתַּמַּע בָּהּ קָלָא. עָאלוּ גַבֵּי מַקְדְּשָׁא, וְחִמוּ

דְּאִתּוּקַד. עֲבְדוּ בֵּיהּ הַסְפִידָא, עַד דְּאֲשַׁתַּמַּע קַל מְרִירו
 דְּבַכְיָה לְרוּם שָׁמַיָא, וְכַל מְלֵאכֵי עֵילָאֵי בְּכוּ עִמָּהוּן לְעֵילָא.

אִיתְּעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַתָּא לְגַבִּיהוּן, וְאַשְׁכַּח לֹון
 מְמַרְרִין בְּקַל בְּכִיָּה, גּוּ עַפְרָא דְּמַקְדְּשָׁא. אָמַר לֹון,

רְחִימִין דְּנַפְשָׁאֵי, מָה אַתּוּן הָבָא, (ירמיה יא) מַה לִּידִידֵי בְּבִיתִי.
 קַם אַבְרָהָם סָבָא בְּקַדְמִיתָא, אָמַר קַמִּיהּ מְאִירֵי דְּעֻלְמָא, אַתְּ

יְדַעַת דְּאֲזִלִּית קַמְךָ בְּאוּרַח קְשׁוּמַ. עֶשֶׂר זְמַנִּין נִסִּית לִי,
 וְקַיִמִית בְּכָלָא. בְּנֵי אֲן אֵינוּן, לָא שְׁמַעְנָא קַל מְלִיהוּן

בְּאַרְעָא דְּאוּמִית לִי, לְקַיִמָא לְהוּן בָּהּ.

אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵי אַבְרָהָם רְחִימָא דְּנַפְשָׁאֵי,
 (שם) וּבִשְׁר קְדִישׁ יַעֲבְרוּ מֵעֻלְיָךְ. בְּטִילוּ מִיַּנְיָהוּ בְּרִית

קוּדִישָׁא, וּפְלָחוּ עֲבוּדָה זְרָה, וְעַל דָּא אִיתְקַפַּת רוּגְזָאֵי בְּהוּן,
 וּבְגִינְךָ אוּרִיךְ לֹון בְּמָה זְמַנִּין, וְלָא תְּבוּ קְדָמִי.

בִּיּוֹן דְּשְׁמַע אַבְרָהָם כְּךָ אָמַר יַמְחוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמְךָ כָּל

אֵינּוֹן חוֹבִיָּהוּן בֵּינִי עַמְמִיָּא, עַד דִּיהֵא רַעְוֵא דִּילָךְ
 לְאַתְבָּא לֹון לְגַבְדִּי. וְכֵן פְּלֵהוּ כְּגוֹוֹנָא דָּא, וְאַזְלוּ לָהּ.
 אַשְׁתְּאַרְת תַּמָּן רַחֵל, וְאַרְיַמַת קַל בְּכִיָּה בְּמַרְיֵרו דְּתַמְרוּרִים,
 אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רַחֵל, מָה אַתְּ מְבַכָּה.
 אָמְרָה קַמִּיָּה, וְלֹא אַבְכָּה, בְּנִי אֵן אֵינּוֹן, וּמָה תַטְאֵן לְגַבְדִּי.
 אָמַר לָהּ עֲאָלוּ עֲרְתִי לְקַמִּי, וְאַעִילוּ לָהּ בְּבֵיתִי. מִיָּד אָמְרָה,
 וְכִי לֹא עֲבָדִית אֲנָא יְתִיר, דְּאַעִילְנָא עֲרְתִי בְּבֵיתִי.

דְּתַנּוּן, בְּשַׁעְתָּא דְּכְתִיב, (בראשית כט) וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אַחִי
 אַבְיָה הוּא, אָמַר הַזְדוּוּנִי לְגַבְאִי, אָמְרָה לִיָּה אֵין,
 אָבֵל אַחְתָּא אִית לִי קְשִׁישָׁא מִינָאִי, וּמְסַתְפִינָא מֵאַבָּא,
 דְּרַמְאָה אִיהוּ. מִיָּד וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל, כִּי אַחִי אַבְיָה הוּא
 בְּרַמְאָוֹתָא.

מִיָּד יְהֵב לָהּ סִמְנִין. בִּיּוֹן דְּעֵאלַת לְאַה בְּהוּא לִילְיָא,
 אָמְרָה רַחֵל, הַשְׁתָּא מְתַפְסַפָּא אַחְתִּי, אֲזֵלַת וּמְסָרָה
 לָהּ סִמְנִין.

וְעַל דָּא אָמְרָה לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַנָּא לֹא עֲבָדִית
 יְתִיר, דְּאַעִילְנָא עֲרְתִי בְּבֵיתִי. וְאַתְּ דְּכְתִיב בְּךָ, רַחוּם
 וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים, הָוּה לָךְ לְאַעְבְּרָא עַל חוֹבִיָּהוּן.
 וּבְכָל מָה דְּאָמַר לָהּ, לֹא קַבִּילַת תְּנַחוּמִין. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב,
 (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה גִשְׁמַע וְגו' כִּי אֵינְנוּ. לֹא בַעֲאֵת
 לְקַבְּלָא תְּנַחוּמִין. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין כִּי אֵינְנוּ, כִּיּוּמִין קְדַמְאִין
 לְאַשְׁרָאָה בֵּינֵיהוּ, וְהָא אֲסַתְלַק לְעִילָא.

וּבְגִין דְּכִי אֵינְנוּ בְּגוּ בְּנֵהָא, לָא קַבְּלִית תְּנַחוּמִין, עַד דְּאוּמִי
 לָהּ. דְּכַתִּיב, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלֶךָ מִבְּכִי

וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה.

בְּמָה דְּעַבְדַּת רַחֵל, אוּף הֵכִי שְׂכִינְתָא לְעִילָא. בְּדַמְתְּרַגְסִים קַל
 בְּרוּם שְׂמַיָא אֲשַׁתְּמַע, שְׂכִינְתָא מְבַכָּה עַל בְּנֵהָא.
 בְּהֵיא שְׁעַתָּא דְּאִיהִי הוּת מְבַכָּה, אַתְּעָרוּ לְגַבְהָ שְׁתִּין רַבּוּא
 מִשְׂרִיין עִילָאִין, וּבְלָהוּ אִיתְעָרוּ בְּכִיָּה לְגַבְהָ.

בְּהֵיא שְׁעַתָּא, אֲשַׁתְּמַע קָלָא לְרַקִּיעַ עֲרָבוֹת, וְאַזְדַּעְזְעוּ
 מֵאַתָּן אֶלְפִי עֲלָמִין, דְּהוּוּ גְנִיזִי מִן יוּמָא דְּאַתְבְּרִי
 עֲלָמָא, עַד דְּאַשְׁתְּמַע הֵהוּא קָלָא לְרוּם שְׂמַיָא. וּמֵאַן אִיהוּ,
 דָּא רַקִּיעַ כְּעֵין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא, דְּאִיהוּ עַל גְּבֵי הַחַיּוֹת.

עַד דְּאַתְנַגְלִית אֵימָא לְבֵרְתָא, וְאַמְרָה לָהּ, מְנַעֵי קוֹלֶךָ. בְּדִין
 אַתְפְּרֻשַׁת מִתְּפִין, וְאַזְלַת הִיא וְכַל אוּכְלוּסְהָא בְּגִלוּתָא.
 וְאַצְטְרִיכוּ לְאַתְבְּדָרָא לְכַמָּה סְטָרִין, לְמַהוּי גְלוּתָא לְכוּלָּא,
 וְהִיא יִשְׁבָּה בְּדָד.

רַבִּי נְחוּנְיָא אָמַר, אֵיכָּהּ, מֵאַן אָמַר דָּא, הֵהוּא רוּחַ עִילָאָה
 גְּעִימָאָה, עֲלָמָא דְּאַתִּי. וְעַל דָּא, תִּיבָּה דָּא רוּחְנִי אִיהוּ,
 וְלֹא אִית בָּהּ שׁוֹתְפּוּ כְּלָל, לָאוּ לִישָׁן וְשִׁינְיִין, וְלֹאוּ שְׁפּוּזִין
 כְּלָל.

אֵימָא שְׂאֵלָה עַל בְּרֵתָהּ, דָּא קַרְקוּרָא דְּקִיר, אַדּוּן רַבּוּן רַב
 וְשְׁלִיט, יִשְׁבָּה, וְלֹא עוּמְדַת, בְּתַחֲלָה עוּמְדַת, וְכַל
 אוּכְלוּסְיָה עוּמְדִים, הִשְׁתָּא יוֹשְׁבַת וְשׁוּמְמָה. בְּדָד, בְּדָבָר

אחר בְּדָד יֵשֶׁב, כִּמֵּאן דְּמִסְאִיב בְּמִסְאִיבו, וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ
גְּבֻרְתָּהּ, הִיא דְהוּוֹת מְסֻאָבָא, יִתְבֵּא בְּדוּכְתָהּ.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בְּבַל לְבְנֵי אַרְעָא קַדִּישָׁא, יָאוּת דְאַתּוּן
צְרִיכִין לְמַבְכֵּי, וְלִכּוּן יָאוּת לְמַסְפַּד, וְלִמְעַבַּד אֲבָלָא,
בְּמַחְזִיכּוֹן הִיכְלִין דְאִימָא חֲרִיבִין, וְאַתֵּר עֲרֶסָה דְאַתְהַפְּד
בְּאַבְלָא, וְהוּא לִית תַּמּוֹן, וּפְרָחָא מְנַכּוֹן, וְלֹא יִדְעָתוּן מִינָה.
תִּימְרוּן דְאִיהִי עַמְנָא גּוֹ גְלוּתָא, וְנַחְתַּת דִּינֹרָה בְּגוּוּנָא. אִי
הֵכִי, אֲנִן צְרִיכִין לְמַחְדֵּי, דְהֵא יִחְזַקְאֵל גְּבִיאָה חֲמָא
לָהּ הֲבָא, וְכַל אוֹכְלוּסְהָא.

וְדֵאִי, עַל דָּא אֲנִן צְרִיכִין לְמַבְכֵּי, וְלִמְסַפַּד כְּתִינָא, וְכִיעֵנִי
מִדְּבְרָא, דְאִיהוּ אֶתְתְּרַכַּת לְבַר מִהִיכְלָהּ, וְאַנְן
בְּגְלוּתָא, וְהִיא אֶתְתַּת עֲלָנָא בְּמִרִירוֹ, וְחֲמָאֵת לָנָא בְּכַל יוֹמִין
בְּכַמְהָ עָאקוּ, בְּכַמְהָ גִימוּסִין גְּזֻרִין עֲלָנָא בְּכַל זְמַן, וְלֹא יִכְלָא
לְאַעְדָּאָה מִינְן עָאקִיוּ, וְכַל אִינּוּן מַכְתְּשִׁין דְאַנְן סְבָלִין.
שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי אַרְעָא קַדִּישָׁא, יָאוּת דְאִימְנָא עֲרַקְתָּ,
וְאַתְתְּרַכַּת מְגוּ הִיכְלָהּ, וְנַחְתַּת לְגַפִּיכּוֹ בְּמִרִירוֹ
וּבְקַל עֲצִיב, בְּאִיתְתָּא דִּיתְבֵּא בְּלֹא דַעְתָּא, וְכַגְבְּרָא דְלֹא
יְכִיל לְשִׁיזְבָּא, וְיָאוּת לְכּוּן לְמַסְפַּד.

אַבְל אֲנִן, אִית לָן לְמַבְכֵּי וְלִמְסַפַּד בְּגֵהִי וּמִרִירוֹ, דְאַנְן חֲמָאן
בְּכַל יוֹמָא הִיכְלָא חֲרִיב, וְתַעֲלִין דְמִדְּבְרָא עָאֲלִין
וְנַפְקִין, וְשָׂרְקִין יַעֲנִים בְּגִינָה, וְאַנְן חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבַעוּד דְאַנְן יִתְבִּין גְּבוּכִין, וְשָׂכִיבִין פּוּמְנָא בְּעַפְרָא, אֲנִן

שְׁמַעִין קָל נְעִימוּ דְרַגְלָהּ, בְּתֵלַת מְשֻׁמְרוֹתָא
 דְּלִילֵיא, נְחֵתַת וְחֵמַאת לְהִיכְלָאָה, אִיךְ חֲרַבִּין מִתּוֹקְדָן,
 אַעְלַת מֵהִיכְלָא לְהִיכְלָא, מְדוּדָ לְדוּדָ, וְנָעַת וּמֵיִלְלַת, וּבְכַת
 עֲלָנָא וְעַל נִפְשָׁנָא.

וְאַנָן מִתְעַרִּין לְקָל נְעִימוּ דְבְּכֵיִתָּה וּיְלִלוּתָה. וְרוֹחָנָא אֲזִלַת
 אֲבַתְרָה, וּפְרַח לְגַבָּה. וּלְפּוּם שְׁעָתָא פְּרַחַת וְאֲזִלַת,
 וְלֹא שְׁמַעְנָא, וְלֹא יְדַעְנָא מִיְדֵי, דְּהָא אֲזִלַת, וְאֲשַׁתְּאֲרָנָא
 נְבוּכִין, דְּמִיכִין, בְּלֹא רוּחָא, בְּלֹא דַעְתָּא. צַעְקוּ, וְאֲמַרִּין
 אִיכָה.

תַּנְיִנָן, בְּכַל לִילֵיא וְלִילֵיא, קָל מְרִירוֹת דְּכְאִיבָא דְּעִוּוֹן
 אֲשַׁתְּמַע מְרוּם רְקִיעָא לְתַתָּא, וּמִתְתָּא לְרְקִיעָא.
 בְּדָבָר אַחַר, (ירמיה כה) ה' מְפָרוּם יִשְׂאֵג וּמִמְעוֹן קְדָשׁוֹ יִתֵּן קוּלוֹ
 שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל גְּוָהוּ.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילֵיא, הִיא אֲתַפְּוּנַת בְּבְכֵיָה, וְשְׂאֵגַת מְרוּם
 רְקִיעָא לְעִילָא. נְחֵתַת לְתַתָּא, לְאַתֵּר מְדַבַּח
 הַחֵיצוֹן, וְחֵמַת דּוּכְתָה חֲרִיב, מְסַאב בְּמְסַאבוּ, וְכַל אַתֵּר לֹא
 אֲשַׁתְּכַח בִּיהַ. גָּעַת וּמֵיִלְלַת, צוּחַת בְּקָל מְרִירוֹ, וְאֲמַרַת,
 מְדַבְּחֵי מְדַבְּחֵי, פְּרַנְסְתֵי דְּמְרוּיַת לִי בְּכַמָּה גֵיסוּכִין, בְּכַמָּה
 עֲלוּן דְּכֵיִין קְדִישִׁין.

כַּל גְּבַרִין קְדִישִׁין, רַבְרַבָן מְמַנָן, הוּוּ מְרוּון וְחֲדָאן מִינְדָה,
 אַכְלִין עִידוּנָן, וּפְלַגִין חוּלְקִיהוּן, בְּרוּמֵי רְקִיעָא. יְהִבוּ
 בְּדָ גִיבְלַת חֲסִידִים קְדוּשִׁים. בְּנֵי דְאַתְדַבְּחוּ עֲלֵךְ, וּוִי לִי

מִדְּמִיָּהוּן. וְכָל גְּבֻרֵי רַבְרָבִין מְמַנָּן, נְפְלוּ מִדּוּכָתִיָּהוּן לְקוּל
צְוֹחִיָּהוּן.

יְתַבִּין לְבַר צְוֹחִין וּבְכָאן, אֵינּוּן אַרְאֵלִים קְדִישִׁין, דְּאֵת
שְׁמִיָּה קְדִישָׁא הָוָה מִתְעַטֵּר עֲלֵיהוּ, וּבִיה אֵינּוּן חֲדָאן
וְקִיָּמִין. לְקַל בְּכִיּוֹתָהוּן אֵת דָּא פְּרָחָא מְנִיָּהוּ, וְסִלְקָא לְרוּמֵי
מְרוּמִים, וְאִשְׁתְּאָרוּ בְּנוֹקְבָא דְּבְכָאֵת וּמִיִּלְלָת. הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה לג) הֵן אַרְאֵלִים צְעִקוּ חֲצָה. אַרְאֵלִים בְּלֹא יוֹד,
צְעִקוּ חוּצָה.

מְדַבְּחֵי מְדַבְּחֵי, לְבַתֵּר דְּמְרוּיִת לִי בְּנִיבְלוֹת בְּנִין חֲסִידִין
קְדִישִׁין, דְּמָסְרוּ נְפְשֵׁיהוּן וּגְשָׁמִיָּהוּן עֲלֵךְ, אֵיתְגַּנְיִת.
אֵן אִשְׁבַּח לָךְ, אֵן אִשְׁתָּא דְּעֲלָךְ. גַּעַת וּמִיִּלְלָת וּבְכַת בְּקַל
עֲצִיב.

שְׁתָּא אֲלֵפֵי גְבֻרֵי קְדִישִׁין, בְּכָל סְטְרָא דְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֵמָא,
אֵינּוּן דִּהוּוּ אֲכֵלֵי קַרְבְּנָא בְּכָל יוֹמָא, נַחְתֵי בַּהֲדָה,
וּמִיִּלְלִין וּבְכִיִּין עַל מְדַבַּח דְּעֲלֹוּן. וַיִּתִּיר הוּו, אֵלָא אֶתְמַעְטוּ.
וְאִפִּילוּ אֵינּוּן דְּקִיָּמִין לְבַר, בְּרוּחַ אַחְרָא, דְּמַרְוּוּן מֵאֵינּוּן
אֵימְרִין וּפְדָרִין. בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילִיָּא צְוֹחִין גַּעַאן
וּמִיִּלְלִין עַל הָאֵי מְדַבַּח. וּוִי לְחַמְרָא דְּאָבִיד אַבּוּסָה, אַתֵּר
דְּמַתְרוּה מְנִיָּה. מֵאֵן חָמֵי גְהִימוּ דְּגְבֻרֵין קְדִישִׁין
בְּמַטְרוּנִיתָא, מִתְתָּא לְעִילָא, וּמֵעִילָא לְתַתָּא.

בְּפִלְגּוּ לִילִיָּא, עָאֵל לָגוּ הֵהִיא נְקוּדָה דְּצִיּוֹן, אַתֵּר דְּבֵית
קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, חָמַת לִיָּה דְּאֶתְחָרִיב, וְאִסְתָּאב אַתֵּר

בֵּית מוֹתְבָה וְעַרְסָה, גָּעַת וּמַיִלְלָת, סִלְקָא מִתְתָא לְעִילָא,
 וּמַעִילָא לְתַתָּא, אֶסְתַּכַּל בְּאַתְר דְּכְרוּבִים, צְוּוּחָא בְּקוּל
 מְרִירו, וְאַרְיַמַת קָלָא וְאַמְרָה, עַרְסֵי עַרְסֵי, אַתְר בֵּית מוֹתְבֵי.
 עַל הָאֵי דוּכְתָא בְּתִיב, (שה"ש ג) עַל מְשַׁכְּבֵי בְּלִילוֹת. מְשַׁכְּבֵי,
 עַרְסָא דְמְטְרוֹנִיתָא. גָּעַת בְּבִכְיָה וְאַמְרָה, עַרְסֵי אַתְר
 מְקַדְשֵׁי, אַתְר דְּמַרְגְּלָאִין טְבָאן, בִּי פְרוּכְתָא וּכְפוּרְתָא,
 דְהוּוּ סְמְכִין עֲלוּהֵי שְׁתֵּין אֲלֵפִין רַבּוּן אַבְנֵי יָקָר, סְדְרִין
 סְדְרִין, שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסַתְּכָלָאן דָּא לְדָא. סְדְרִין דְרַמּוֹנִין
 מְתַצְעֵן עַלְדָּ לְד' סְטְרִין. עֲלָמָא קַיִמָא בְּגִינְדָּ.

רַבּוּן עֲלָמָא, בְּעֲלִי, הָוָה אֲתֵי לְגַבִּי, וְהוּא שָׁכַב בֵּין דְרוּעֵי,
 וְכָל מַה דְבְעִינָא מִנֵּיהּ, וְכָל פְּעוּתֵי עֶבֶד בְּעִידְנָא דָּא.
 כִּד הָוָה אֲתֵי לְגַבִּי, וְשׁוּי בִי מְדוּרִיָּה, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.
 עַרְסֵי עַרְסֵי, לִית אַתְּ דְכִיר כִּד הוּינָא אַתָּא לְגַבְדָּ בְּחֻדְוָה
 וּבְשִׁפּוּרוֹ דְלָבָא, וְאַיְנוּן רַבִּינִין עוֹלָמִין, הוּי נְפָקִי
 לְקַדְמוֹתֵי, בְּטַשֵׁי בְּגַדְפִיָּהוּ בְּחֻדְוָה, לְקַבְלָא לִי.

עֲפָרָא דְבָד, הָוָה קָם מְדוּכְתִיָּה, וְחֻזוֹ אִיךְ אִיתְנַשְׂיָא אַרוּנָא
 דְאֹרִייתָא דְהוֹת הָבָא, מְהָבָא נְפָקָא מְזוּנָא לְכָל
 עֲלָמָא, וְנְהוּרָא, וּבְרַכָּאן לְכָלָא.

אַשְׁנַח עַל בְּעֲלִי, לִית הָבָא. אַשְׁנַח לְכָל סְטְר. בְּעִידְנָא דָּא
 כִּד הָוָה אֲתֵי בְּעֲלִי לְגַבִּי, וְסַחְרִינִיָּה כַּמָּה בְּגִין חֲסִידִין,
 וְכָל אִינּוּן עוֹלָמְתָאן זְמִינִין לְקַבְלָא לִיָּה.

וְהוּינָא שְׁמַעִין מְרַחוּק, קַל זוּגִין דְפַעְמוֹנִים מְקַשְׁקְשִׁין בֵּין

רְגֵלוֹי, בְּגִין דְּאַשְׁמַע קְלִיָּה עַד דְּלֹא יַעוּל לְגַבִּי. כָּל
 עוֹלִימְתָאן דִּילִי, מְשַׁבְּחֵן וְאוֹדֵן קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 לְבַתַּר אֲזֵלִין כָּל חַד עַל בֵּי מוֹתְבִיָּה, מְחַבְּקֵן בְּנְשִׁיקְתֵּיהוּן
 בְּרַחֲמֵיהוּ.

בְּעָלִי בְּעָלִי, אֵן פְּנִיתָ, הַשְׁתָּא הוּא עֲדָנָא דְהוּינָא אַשְׁגַּח בְּךָ.
 אֲסַתְּכִלְנָא בְּכָל סֵטֶר, וְלִית אַנְתָּ. אֵן אַשְׁגַּח לְךָ, וְלֹא
 אַתְּבַע בְּגִינְךָ.

דָּא הוּא אַתְרֵךְ בְּעִידְנָא דָּא, לְמִיתִי לְגַבִּי, הָא אָנָּא זְמִינָא
 הָבָא. הָא אִתְנַשִּׁית מְנָאִי, לִית אַנְתָּ דְכִיר יוֹמֵי דְרַחֲמֵיהוּ,
 כַּד הוּינָא שְׁכַבְתָּ בְּתוֹקְפֵךְ, וּמְחַקְקָא בְּדִיוֹקְנֵךְ, וּדְיוֹקְנֵי הַוּוֹת
 מְחַקְקָא בְּךָ, כְּהֵאִי חוֹתֵם דְּשַׁבִּיק דִּיוֹקְנֵיהָ בְּגֵלִיפוּ דְכְּתָבָא,
 הֵכִי שַׁבְּקָנָא דִּיוֹקְנֵי בְּךָ, בְּגִין דְּתַשְׁתַּעֲשַׁע בְּדִיוֹקְנֵי, בְּעוֹד
 דְּאָנָּא בְּגוֹ חִילִי.

נָעַת בְּבִכְיָה, וְצוּחַת, בְּעָלִי בְּעָלִי, נְהִירוּ דְעֵינֵי הָא
 אִיתְחַשְׁדָּ. לִית אַנְתָּ דְכִיר, כַּד הָוִית אוֹשִׁיט שְׁמַאלְךָ
 מִתְּחוּת רִישֵׁי, וְאָנָּא מְתַעַנְנָא עַל סְגִיאוּ דְשָׁלֵם, וַיִּמְינְךָ
 מְחַבְּקָא בְּאַחוּהָ וּבְנְשִׁיקִין. וְנִדְרַתְ לִי דְלֹא תִשְׁבּוּק רַחֲמֵיהוּתָא
 דִּילִי לְעֵלְמִין. וְאוּמִית לִי, (תהלים קלז) אִם אֲשַׁכְּחָךְ יְרוּשָׁלַיִם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי, הָא אִיתְנַשִּׁינָא מְנָךְ.

לִית אַנְתָּ דְכִיר, כַּד קְאִימְנָא לְגַבְךָ בְּטוֹרָא דְסִינֵי, שְׁלִימִין
 שְׁתִּין רַבּוּ דְקַבִּילוּ לְךָ עֲלֵייהוּ, וְאַתְעַטְרְנָא לְךָ בְּהוּ,
 יַתִּיר מְכָל עַמְמֵיָא, וְהוּינָא אֲזֵלִין אַבְתְּרֵךְ לְכָל רְעוּתְךָ.

וְהִיא שִׁפְחָה קְטָלָא בְּהוּ לְאַלְפִים וּרְבוּוֹן, וְלֹא אֲשַׁנְחָנָא.
 וְאַתְאֲבִידוּ בְּלֵהוּ בְּמַדְבְּרָא, וְשִׁבְקִית לֹוֹן תַּמָּו, וְאַעִילָנָא
 בְּגִיהוֹן זַעִירִין לְקַיִמָא קַמְדָּ בְּאַרְעָא דָא. וּבְדִילָנָא לֹוֹן
 לְקַיִמָא קַמְדָּ, בְּגִין רַעִיתָדָּ.

בְּעֲלִי הָוִי דְכִיר, בְּכַמְהָ בְּגִין קַדִּישִׁין קְאִימָנָא קַמְדָּ בְּכָל דְרָא
 וְדָרָא, בְּיוֹמֵי דְדָדוּד וּשְׁלֵמָה בְּרִיהַ. לִית אַנְתָּ דְכִיר בְּמָה
 טָבָאן דַּעֲבָדוּ קַמְדָּ. יְאוּת לָדָּ לְמִדְכַר חוּבִין, וְלֹא תִדְכַר
 זְכוּוֹן. אֵן אַתְהַפִּיכוּ עֲלָדָּ.

בְּעִינָא עֲלָדָּ, לִית אַנְתָּ. בְּעִינָא עַל בְּנָאֵי, לִית אֵינוּן. בְּעִינָא
 עַל קְדוּשְׁתָּא דְאַתֵּר דָּא, הָא אֲסַתָּאב. כָּל עֲלָמָא הָוֵה
 בְּשָׁלָם בְּגִין אַתֵּר דָּא. כָּלִבִּין לֹא נִבְחִין בְּעִידָנָא דָא, כּוּלְהוּ
 הָוִי בְּשָׁלָם. גְּעָה וּמִיִּלְלָת, וְכָל אֵינוּן אוּכְלוּסִין לְעִילָא.
 וּכְלָבִים צְוֹוִחִין לְתַתָּא, בְּשִׁרוּתָא דְמַשְׁמוּרָה תְּלִיתָאָה.

נִפְקַת וְאַתְתָּ, קַיִמָא עַל אַתֵּר דְּמַדְבְּחָא קְטוּרַת בּוּסְמִין,
 גְּעַת וּמִיִּלְלָת, וְסִלְקַת לְעֵלָא, וְאַשְׁכְּחָא חַד כְּרוּב
 מֵאֵינוּן תְּרִין כְּרוּבִין דְּהָוּ בְּהַדְּהָ, וּמַהְוָא זְמָנָא לָא הָוֵה לָהּ
 אֵלָא חַד. וְהָוֵה רַבִּיָא עוֹלִימָא דְאַשְׁתָּאָר, יִנְקָא מִינְהָ
 בְּכִיָּה וּיְלָלוּתָא.

כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַדְמָן לְגַבְהָ, וְנִחִית לָהּ, וּמְמַלְל
 עִמָּה. וְעַל דָּא בְּתִיב, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוּלְךָ
 מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמַעַת כִּי יֵשׁ תִּקְנָה לְאַחֲרִיתָדָּ. וְעַל דָּא תְּגִינְוֹן,
 תִּינּוּק יוֹנֵק מִשְׁדֵּי אִמּוֹ, וְאַשְׁה מְסַפְרַת עִם בְּעֵלָהּ. עַד הָכָא

פְּתִיחָתָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה שִׁירוּתָא דְּמַגִּילַת אֵיכָה.
 אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבָּנָן פְּתַחֵי הָאֵי קְרָא, (קהלת יב) וְזָכוּר אֶת
 בּוֹרְאֵךְ בַּיּוֹמִי בַּחֲוֹרוֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי
 הָרָעָה. הָאֵי קְרָא, אֹקִימְנָא לִיה בְּיִשְׂרָאֵל כִּד הוּוּ בְּאַרְעָא
 קַדִּישָׁא. וְזָכוּר אֶת בּוֹרְאֶיךָ, הָוִי דְכִיר כָּל אֵינּוֹן טַבָּאן, וְכָל
 אֵינּוֹן אֲתִין וְנַסִּין, דְּעַבְד לָךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמִין
 קַדְמָאִין, כִּד הָווּת רַבֵּיא בְּמַהִימְנוּתָא, בְּדָבָר אַחֵר, (הושע יא)
 כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהּוּ.

בַּיּוֹמִי בַּחֲוֹרוֹתֶיךָ, בְּזִמְנָא דְּאִיהוּ אִיתְרַעֵי בְּךָ מִכָּל עַמִּין
 דְּעֵלְמָא. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הָרָעָה, יוֹמִין דְּזַקְנָה,
 דְּשִׁלְטִין בְּךָ שְׂאָר עַמִּין, וַיְבַדְרוּן לָךְ בְּכָל עַמְמָא.
 בַּיּוֹמִי בַּחֲוֹרוֹתֶיךָ, יוֹמִין דְּשִׁתָּא, דְּאֵינּוֹן בְּרִירִין לָךְ, וְנִטְרִירו
 דְּלַעֲלָא עֲלֶיךָ. וְאֵינּוֹן ד' יִרְחֵי דְשִׁתָּא, אָדָר נִסָּן אֲזִיר
 סִינּוֹ. אֲלִין אֵינּוֹן יוֹמִין דְּבַחַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל,
 וְעַבְד בְּהוֹן עַמְהוֹן נַסִּין. וּבְנַסַּת יִשְׂרָאֵל מִתְּעַטְרָא בְּבַעֲלָה,
 וְאַתְקַרִּיבַת בְּהַדְרִיהּ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הָרָעָה, יְמֵי הַזְּקֵנָה, יְמֵי הָרָעָה מִפְּשֵׁי,
 וְאֵינּוֹן: תַּמוּז אָב טַבַּת שְׁבַט. אַף עַל גַּב דְּלֹא אִיתְגַּלְיָא

כָּל כְּהָן, וְסִימְנָךְ (משלי י) וְשִׁבְט לָגוּ חֶסֶד לֵב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים, שָׁנִים דְּגָלוּתָא, דְּאֲזִלִין יִשְׂרָאֵל מְטוֹלְטְלִין. אִין
 לִי בְּהֵם חֶפְזִין, דְּתַנְיָנוּ, וְזִמְנִין בְּיוֹמָא דְּגָלוּתָא, דְּלֹא
 יִשְׁתַּבַּח בִּידָא דְּבַר נָשׁ לְמִיזְבֵּן בְּשׁוֹקָא, וּכְדִין תַּכְלָה פְּרוּטָה

מִן הַבַּיִם.

עַד אֲשֶׁר לֹא תִחַשַׁד הַשֶּׁמֶשׁ, דָּא קְלִסְתָּר פְּנִים שָׁל שְׂכִינָה,
מְלַעֲיָלָא וּמַתָּא. מַתָּא מֵאן אֵינוּן. מְאִרִי מַתְנִיתִין
דְּהוּן בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, פְּטִישֵׁי דְפְרִזְלָא, מְהַדְקִין טַנְרִין,
וּתְלָשִׁין טוּרִין רְמָאִין.

וְהָאֹר, זֶה תִּלְמוּד יְרוּשְׁלָמִי, דְּנִהִיר נְהוּרָא דְאֹרִיטָא,
לְבַתֵּר דְּאַתְבַּטַּל דָּא, כְּבִיכּוּל, אֲשֶׁתְּאָרוּ בְּחִשּׁוּכָא.
דְּכְתִיב, (אִיכָה ג) בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה תִּלְמוּד כְּבָלִי,
דְּאֲזִלִין בֵּיהּ בְּנֵי עֲלָמָא בְּמַחְשָׁפִים.

וְהִירַח, אֵלִין אֵינוּן הַפְּרִיטוֹת, דְּהוּן נְהִירִין נְהִירוּ דְּחֻכְמָה
סְתִימָאָה. וְהַכְּכָבִים, אֵלִין אֵינוּן מְשַׁפְּלִים דְּהוּן
בְּאַרְעָא קִדִּישָׁא, כָּל אֵינוּן תְּנַאִים וְאַמּוּרָאִים, דְּכָל עֲלָמָא
קִימָא בְּגִינְיָהּ. דְּכֵד הוּן קִימִי בְּחֵדָא, הָוּה אָמַר בְּרַ נֶשׁ
לְחַבְרִיָּה, מִגּוּ מְלָה דָּא דְּפִרַח מְפּוּמוּי, אֲנָא חָמָא מַה דִּיהֵא
יּוֹמָא דָּא, אוּ לְמַחַר, כְּדָ וְכָד.

דְּבַר אַחַר (קַהֲלַת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תִחַשַׁד הַשֶּׁמֶשׁ, נְהִירוּ
דְּקְלִסְתָּר פְּנֵי שְׂכִינָה, דְּהוּה נְהִיר לָהּ בְּכָל יּוֹמָא,
וּמַהְהוּא נְהִירוּ עֲלָמָא אֲתַקְיִים, וְיִשְׂרָאֵל שָׂרָאן עַל אֲרְעָא
לְרוּחְצֵנוּ.

וְהָאֹר, אֹר שְׂבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית,
דְּהוּה נְהִיר מְסִיפֵי עֲלָמָא לְסִיפֵי עֲלָמָא, וְאַתְגְּנִיזוּ.
וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָוּה נְהִיר, וְאַפִּיק מִינֵיהּ חַד הוֹמָא